

Årsmelding 2022

 Hjernerådet

Hjernehelse og hjernesykdom

I 2022 ble restriksjonene som følge av pandemien omsider opphevet, og året ble totalt sett et svært aktivt år for Hjerneverket. Fotoutstillingen «Hjernen er deg!» ble lansert i Arendalsuka med tilhørende publikumsmøte i Arendal Kino. I november ble Hjernekonferansen avholdt i Oslo Kongress Senter med temaet «den avhengige hjerne».

På europeisk nivå var det flere sentrale organisasjoner som arbeidet med å tydeliggjøre begrepet hjernehelse og utarbeide strategier. Hjerneverket bidro aktivt med egne erfaringer fra Norge til både European Brain Council, European Academy of Neurology og gjennom partnerskapet i Helsedirektoratet til World Health Organization.

Samtidig jobbet Hjerneverket med å tydeliggjøre vårt eget ansvar og rolle gjennom å presisere to kjernebegrep som ligger til grunn for vårt arbeid; hjernehelse og hjernesykdom. I mai gikk Hjerneverkets første generalsekretær, Aud Kvalbein, av med pensjon og Henrik Peersen tiltrådte som hennes etterfølger.

INNHold

SIDE 3	ORGANISASJON OG ORGANISASJONSARBEID
SIDE 5	POLITISK PÅVIRKNINGSARBEID
SIDE 7	UTADRETTET MØTEVIRKSOMHET
SIDE 10	UTADRETTET INFORMASJONSVIRKSOMHET
SIDE 12	FORSKNING
SIDE 13	HJERNERÅDETS ØKONOMI
SIDE 15	HJERNERÅDETS MEDLEMMER

«Velkommen til Hjernekonferansen! Konferansen har et spennende program som kan vise sårbarheten vår når det gjelder avhengighet. Det er en gave å få del i en sånn kunnskap». Helsedirektør Bjørn Guldvog holdt åpningsinnlegget under Hjernekonferansen 2022. Foto: Christine Kristoffersen/Hjerneverket

ORGANISASJONEN OG ORGANISASJONSARBEID

Hjerneverkets styre og styrets arbeid

Styret i Hjerneverket velges på årsmøte, som i år ble avholdt 21. mars. Styrets medlemmer som sto på valg, ble gjenvalgt på årsmøtet. Hjerneverkets styre besto gjennom hele 2022 av:

- Magne W. Fredriksen, styreleder (MS-forbundet)
- Jeanette Koht, nestleder (Nevrologisk avdeling ved Oslo universitetssykehus)
- Gry Lunde, styremedlem (ADHD Norge)
- Einar Bryne, styremedlem (Norsk barnelegeforening)
- Hogne Jensen, styremedlem (Afasiforbundet)
- Clive Bramham, styremedlem (Norwegian Neuroscience Society)
- Ole-Bjørn Tysnes, styremedlem (Seksjon for nevrologi, Klinisk institutt 1, Universitetet i Bergen)

Det ble gjennom året avholdt 5 styremøter (et digitalt og 4 fysiske) med totalt 55 saker til behandling. Styret behandlet blant annet ansettelse av ny generalsekretær på starten av året, strategisaker om Hjerneverkets rolle tilknyttet kjernebegrepene hjernehelse og hjernesykdom, og løpende oppfølging av vårt politiske arbeid inn mot Hjernekonferansen. Styret drøftet også FNs bærekraftsmål i 2022 og valg ut tre mål som skal være Hjerneverkets prioritet. Dette er nr. 1 om God helse og livskvalitet, mål nr. 10 om Mindre ulikhet og mål nr. 17 om Samarbeid for å nå målene.

Hjerneverkets administrasjon

Våren 2022 gikk Hjerneverkets første generalsekretær, Aud Kvalbein, av med pensjon. Ny generalsekretær, Henrik Peersen, tiltrådte 1. mai med en måneds overlapp. Dette sikret god kontinuitet i administrasjonens arbeid. 2022 var første hele år Hjerneverket hadde administrasjon bestående av 3 årsverk. Peggy Ranheim er ansatt fast som organisasjonsrådgiver og Christine Kristoffersen er engasjert som kommunikasjonsrådgiver på andre år. Med dagens bemanning i administrasjonen har det vært mulig å redusere innleide administrative tjenester og opprettholde et høyt aktivitetsnivå i organisasjonen.

Hjerneverkets årsmøte 2022

Årsmøtet ble arrangert 21. mars som digitalt møte. 55 av Hjerneverkets 66 medlemsorganisasjoner var

Gjennom året har generalsekretær Henrik Peersen (til venstre) og styreleder i Hjerneverket, Magne Wang Fredriksen, deltatt i flere partnerskapsmøter i Helsedirektoratet. Partnerskapet er en viktig arena for dialog og samarbeid med helsemyndighetene om oppfølgingen av Hjernekonferansen.

representert på årsmøtet. Det ble innledningsvis avholdt en faglig sesjon, der professor Kristine Beate Walhovd ved Psykologisk institutt på Universitetet i Oslo, innledet om Fremtidens hjernehelse i et livsløpsperspektiv. Avdelingsdirektør Liv Heidi Brattås Remo og seniorrådgiver Silja Angelsen fra Helsedirektoratet informerte videre om det pågående arbeidet med oppfølging av Nasjonal hjernekonferansen. I den formelle delen av årsmøtet ble det gjort enkelte endringer i Hjerneverkets statutter, i tillegg til at politisk plattform for Hjerneverket i perioden 2022-2025 ble vedtatt. Som faste poster på årsmøte ble årsregnskap, årsmelding og valg gjennomført i henhold til statuttene. Ved starten av året besto valgkomiteen av Mona Enstad, Hanne Flinstad Harbo og Guttorm Eldøen. Hanne Flinstad Harbo sto på valg og ble gjenvalgt på årsmøtet.

Hjerneverkets medlemsorganisasjoner

Ved inngangen til året hadde Hjerneverket 65 medlemsorganisasjoner. I løpet av 2022 mottok vi 3

I det Europeiske Hjerunerådet (EBC) er det stor interesse for arbeidet med den norske hjernehelsete strategien. Flere land arbeider nå for tilsvarende strategier og henter inspirasjon og erfaringer fra Norge. Samtidig ønsker det Europeiske Hjerunerådet en Europeisk Hjerneplan. (Fra venstre: Daglig leder i EBC, Frédéric Destrebecq, Henrik Peersen og president i EBC, Prof Wolfgang H. Oertel.)

søknader om medlemskap som styret tok opp som medlemmer:

- Bergen Epilepsy Resarch Group (BERG) ble godkjent på styremøtet 14. februar.
- Hjernerystelsesforeningen ble godkjent på styremøtet 14. februar.
- Signo Conrad Svendsen Senter ble godkjent på styremøtet 21. september.

Sistnevnte skal etter statuttene formelt godkjennes på årsmøtet i 2023. Det skjer gjennom godkjenning av årsmeldingen for 2022.

Hjerunerådet mottok to utmeldinger i løpet av året. Landsforeningen for ryggmargsskadede(LARS) meldte seg ut på begynnelsen av året før årsmøtet. Mot slutten av året mottok vi utmelding fra Afasiforbundet. Dette skyldtes en sammenslåing av to medlemmer, Afasiforbundet og LHL Hjerneslag. LHL Hjerneslag og Afasi står som videre medlem av Hjerunerådet. Utmelding er gjeldende fra 1. januar 2023, så Hjerunerådet hadde formelt 67 medlemmer ved utgangen av 2022.

Kontakt med Hjerunerådets medlemmer

Nettverksmøtene som ble etablert for Hjerunerådets medlemmer i 2021 ble videreført i 2022. Det ble avholdt 4 møter med ulike temaer. I det første nettverksmøtet i januar, viet vi oppmerksomhet til påvirkningsarbeid der vi så nærmere på hvordan man kan nå frem hos politikere, fagpersoner og i

media. Det andre møtet i februar belyste Nasjonal Hjernehelsete strategi og utfordret på konkretisering i helseforetakene. I mars var temaet legemidler og hjernen, der vi blant annet diskuterte utfordringer knyttet til legemiddelbruk og bivirkninger. Det har også vært viktig for Hjerunerådet å benytte medlemsnettverket inn mot aktuelle politiske høringer, og det ble derfor også arrangert innspillmøte med medlemmene om statsbudsjettet 2024 mot slutten av året. Utover dette har medlemmene ved flere anledninger blitt oppfordret til å komme med skriftlige innspill til stortingshøringer der Hjerunerådet har vært engasjert med høringssvar. Hjerunerådets administrasjon er løpende i kontakt med medlemmer i forbindelse med ulike aktiviteter, politiske problemstillinger og knyttet til kommunikasjon. Det sendes også fast nyhetsbrev hver 14. dag til medlemmene.

Forskningsutvalget

Forskningsutvalget er rådgivende for Hjerunerådets arbeid knyttet til å fremme hjerneforskning og nedsettes av styret. Valgt for 2021 og 2022 har forskningsutvalget bestått av professor emeritus Nils Erik Gilhus som utvalgsleder, professor

Marianne Fyhn, Universitetet i Oslo, professor emeritus Lars Jacob Stovner og generalsekretær i CP-foreningen Eva Buschmann. Utvalget har gjennom året særlig bistått i å konkretisere det politiske målet om mer og bedre hjerneforskning, lagt grunnlag for Hjerunerådets kontakt med Forskningsrådet og etablert statuttene for Hjerunerådets nye forskningspris. Forskningsutvalget har bidratt med veiledning i forbindelse med at Hjerunerådet er søkerorganisasjon for forskere som ønsker å søke støtte i Stiftelsen Dam.

Internasjonalt samarbeid

Hjerunerådet er medlem i European Brain Council(EBC), og har i 2022 bidratt aktivt med erfaringer fra Norge i det europeiske arbeidet innen hjernehelsete. Både EBC, European Academy of Neurology og WHO har gjennom året arbeidet med konkretisering av hjernehelsetebegrepet og utarbeidelse av ulike strateginotater på feltet. I mai deltok generalsekretær som innleder i Wien på Brain Health Summit i regi av EAN og i Brussel på Academy of National Brain Councils i regi av EBC. Gjennom Partnerskapet i Helsedirektoratet har Hjerunerådet også vært med å dele erfaringer i WHO sitt arbeid med strategidokumentet «optimizing brain health across the life course» som ble lansert i 2022. Utviklingen i det europeiske og internasjonale arbeidet er viktig å bidra i, da dette igjen vil være med å legge føringer for hvordan Norge innretter seg på feltet.

Medlemskap i andre organisasjoner

Hjerunerådet har medlemskap i følgende organisasjoner:

- European Brain Council (EBC)
- Stiftelsen Dam
- Arbeidsgiverorganisasjonen Virke
- Fundraising Norge
- Sponsor- og Eventforeningen

POLITISK PÅVIRKNINGSARBEID

Til grunn for arbeidet med politisk påvirkning brukes Hjerunerådets politiske plattform 2022-2025 som ble vedtatt på årsmøtet. Som følge av lettelser i pandemien var det igjen mulig å knytte kontakt med politiske representanter i departement og på Storting gjennom møter. Dette var også særlig viktig for å etablere dialog med nye representanter

etter forrige Stortingsvalg og bytte av generalsekretær i Hjerunerådet. Det har derfor gjennomgående vært høy møteaktivitet, med mål om å møte representanter fra alle partiene, særlig i Helse- og omsorgskomiteen, samt politisk ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet. Arendalsuka og Hjernehelsetekonferansen var blant Hjerunerådets arenaer for å invitere politikere til egne arrangementer.

Nasjonal Hjernehelsete strategi

Nasjonal Hjernehelsete strategi 2018-2024 står særlig sentralt i Hjerunerådets politiske arbeid. Som fast deltaker i Partnerskapet i Helsedirektoratet for oppfølging av strategien, er Hjerunerådet i tett dialog med Helsedirektoratet og har mulighet til å løfte problemstillinger og tiltak til diskusjon og vurdering. I 2022 har Hjerunerådet spesielt fokusert på behovet for at Hjernesykdommer opprettes som kategori i norsk Helsestatistikk. Behovet har fått støtte i Partnerskapet, og Helsedirektoratet meldte også dette inn til Helse- og omsorgsdepartementet i sin rapportering. Behovet for en oppfølgende Hjernehelsete strategi med mer forpliktende mål og tiltak, har også stått tydelig på sakslisten gjennom året. I tett samarbeid med Helsedirektoratet har vi også gjennom året bidratt til å oppdatere myndighetenes egen informasjonskanal på HelseNorge.no for at det legges bedre til rette

18. februar hadde Hjerunerådet, ved generalsekretær Aud Kvalbein, et møte med helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol sammen med nettverket som vil ha en rehabiliterings-reform. – Vi fikk en god samtale, sier Aud. Hjerunerådet er blant annet opptatt av at pasienter med kroniske lidelser vil trenge rehabilitering med jevne mellomrom gjennom hele livet.

Flere organisasjoner ga Hjernerådet sin fulle støtte under budsjettøringen på Stortinget i oktober 2022. Fra venstre: Sissel Karin Haavaag, generalsekretær i Epilepsiforbundet, Magne Wang Fredriksen, generalsekretær i MS-forbundet, Eva Buschmann, generalsekretær i CP-foreningen og Britt Inger Skaanes, generalsekretær i Norges Parkinsonforbund. Helt til høyre: Henrik Peersen, generalsekretær i Hjernerådet.

for informasjonsformidling rundt ivaretagelse av hjernehelse og behandling og rehabiliteringer av hjernesykdom.

Aktørnettverket

Aktørnettverket for nasjonal rehabiliteringsreform består av flere titalls organisasjoner som arbeider for en styrking av rehabiliteringstilbudet i Norge. Aktørnettverket foreslår som første tiltak at arbeidet med en reform kan starte gjennom at Helse- og omsorgsdepartementet oppretter en nasjonal tverrsektoriell ekspertgruppe, som har deltakere fra både i og utenfor helsesektoren. Hjernerådet har vært representert i aktørnettverkets arbeidsgruppe, og deltatt aktivt i henvendelser og utstrakt møteaktivitet i Helse- og omsorgsdepartementet og Stortingets Helse- og omsorgskomite. Som resultat av nettverkets arbeid ble det høsten 2022 avholdt en interpellasjon fra stortingsrepresentant Hussein (SV) til helse- og omsorgsministeren om rehabilitering.

Statsbudsjettet 2023

Som fast del av Hjernerådets politiske påvirkningsarbeid, inngår innspill og deltakelse på høring(er) knyttet til fastsettelse av kommende statsbudsjett. I 2022 var det særlig Helse- og omsorgskomiteens budsjett vi engasjerte oss i. Overraskelsen var stor da regjeringen la frem sin budsjettproposisjon i oktober uten driftstilskudd til Hjernerådet. Dette var resultat av regjeringens

ønske om å kutte navngitte øremerkede bevilgninger i budsjettet, men innebærer en betydelig reduksjon i forutsigbarheten for Hjernerådets drift grunnet nærmest umiddelbar virkning. Saken stod derfor høyest prioritert i vårt arbeid inn mot budsjettøringene. Det ble gjennomført møter og forsøkt oppnådd dialog med partiene i Helse- og omsorgskomiteen, samt rettet flere henvendelser til Helse- og omsorgsministeren. Til tross for at finansministeren uttalte at det skulle foreligge en vurdering i ansvarlig departementet i de enkelte tilfeller, fikk vi aldri noe tydelig svar fra Helse- og omsorgsdepartementet eller regjeringsrepresentanter på Stortinget. Til tross for flertallsstøtte i å reversere kuttet i møter med enkeltpartier, lykkes det ikke Hjernerådet å få gjeninnført støtten med en flertallsmerknad i budsjettbehandlingen. Resultatet var derfor at Hjernerådet for 2023 er avhengig av tilsvarende tilskudd på en nyetablert søknadsbasert tilskuddsordning i Helsedirektoratet.

Høringsuttalelser

Hjernerådet har i 2022 gitt følgende høringsuttalelser og støtteerklæringer til medlemmers uttalelser:

- Stortingsmelding 38: Nytt, ressurs og alvorlighet. Prioritering i helse- og omsorgstjenesten.
- Stortingsmelding 40: Mål med mening, Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030.
- Innspill til representantforslag 40 S fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein om Beslutningsforum.
- Innspill til Rullering Utviklingsplan 2035 for perioden 2022-2024, Sunnaas Sykehus.
- Innspill til regjeringens arbeid med ny Folkehelsemelding.
- Innspill til regjeringens arbeid med nasjonal helse- og samhandlingsplan.
- Innspill til regjeringens arbeid med opptrappingsplan for psykisk helse.
- Notat til Stortingets behandling av statsbudsjett for 2023.
- Støtte til søknad om Nasjonal kompetansetjenester for tidlig risikovurdering for cerebral parese.

Kristoffer Robin Haug (MDG) og Even A. Røed (AP) delte sine meninger rundt avhengighetsproblemet i samfunnet.

– Jeg vil takke for arbeidet Hjernerådet gjør, sa stortingsrepresentant Hans Inge Myrvold (SP). Han holdt tale og delte ut prisen for Årets hjernehelsejournalist.

Konferansierer på Hjernehelsekonferansen var Jeanette Koht, nestleder i styret i Hjernerådet og Henrik Peersen, generalsekretær i Hjernerådet.

UTADRETTET MØTEVIRKSOMHET

Hjernehelsekonferansen 2022

Hjernerådets årlige Hjernehelsekonferanse ble arrangert på Oslo Kongress Senter med 170 påmeldte deltakere. Temaet var den avhengige hjernen, og konferansen ble åpnet av Helsedirektør Bjørn Guldvog. Nestleder i Hjernerådets styre, Jeanette Koht, og generalsekretær Henrik Peersen, var konferansierer. Programkomiteen besto av:

Jeanette Koht, nevrolog og overlege ved Nevrologisk avdeling, Nevroklinikken på Oslo universitetssykehus.

Magnar Bjørås, forskningsgruppeleder ved avdeling for mikrobiologi, Oslo universitetssykehus og Universitetet i Oslo, samt professor og gruppeleder ved Institutt for klinisk og molekylærmedisin, NTNU i Trondheim.

Gry Lunde, generalsekretær i ADHD Norge. Lars Lien, psykiater, professor ved Avdeling for helse og sosialfag ved Høgskolen i Innlandet og leder av Norsk psykiatrisk forening.

Jørgen Gustav Bramness, seniorforsker ved Folkehelseinstituttet, professor i psykiatri ved Universitetet i Tromsø, seniorforsker ved Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykiske lidelser.

Astrid Bjørnebekk, seniorforsker ved Seksjon for klinisk rus- og avhengighetsforskning (RusForsk), og leder av forskningsgruppen for anabole androgene steroider, Oslo universitetssykehus.

Anette Storstein, nevrolog og overlege ved Haukeland universitetssykehus.

Marianne Løvstad, nevropsykolog, fagsjef for psykologene på Sunnaas sykehus, professor II ved Psykologisk institutt på Universitetet i Oslo.

Hjernehelsekonferansen 2022 hadde fått økonomisk arrangementsstøtte fra Universitetet i Oslo, og ble for øvrig finansiert med deltakeravgift og stand blant medlemmer og samarbeidspartnere.

På programmet stod både faglige innlegg og brukerinnlegg som belyste ulike aspekter ved avhengighet, samt en politisk debatt om behandlingstilbudet for avhengighet. I etterkant av konferansen ble det produsert 3 nye episoder i podcasten «Hjernerpodden» med foredragsholdere fra konferansen.

Torgeir Strandberg (til venstre) og Robert Veiåker Johansen i Aftenposten fikk prisen Årets Hjernehelsejournalist av Hjernerådet. Prisen fikk de for deres arbeid med dokumentaren «Kunsten å dø» og tilhørende artikler i Aftenposten og A-magasinet.

Årets Hjernehelsejournalister

Hjernerådet deler årlig ut prisen «Årets Hjernehelsejournalist» til en journalist som har utmerket seg med å formidle viktig informasjon til publikum om betydningen av hjernehelse eller hjernesykdom. I 2022 ble prisen tildelt Torgeir Strandberg og Robert Veiåker Johansen for deres arbeid med dokumentaren «Kunsten å dø» og tilhørende artikler i Aftenposten og A-magasinet. Her gir Strandberg og Veiåker Johansen oss gripende innblikk i livet til Nils Arne Morka, og hvordan han og familien håndterer den dødelige hjernesykdommen ALS. Prisen ble tildelt av Stortingrepresentant Hans Inge Myrvold, og prisen var et grafisk blad av kunstneren Stig Andresen.

Fotoutstilling

Allerede i 2019 fikk Hjernerådet tildelt midler fra Stiftelsen Dam til fotoprojektet «Hjernen er deg!». Prosjektet innebærer blant annet å etablere en fotoutstilling basert på fotografer som har fått tildelt hvert sitt hjernerelaterte tema og en faglig mentor. Grunnet pandemien har selve lanseringen av utstillinger måttet utsettes, men det var i 2022 endelig klart til å sette i gang for fullt. Den første utstillingen ble etablert under Arendalsuka i Kulturkammeret, der utstillingen var tilgjengelig for publikum hele uken. Et tilhørende åpningsarrangement ble avholdt i Arendal Kino med Kaja Nordengen, Lasse Philstrøm og Einar August Høgestøl som foredragsholdere. I oktober var utstil-

Her ser vi bildeserien «Hjerneforskning» av fotograf Damian Heinisch. Bildene hans er en del Hjernerådets store fotoutstilling «Hjernen er deg!».

lingen tilgjengelig som utendørsutstilling under Nordic Light fotografifestival i Kristiansund, og i Trondheim i november under Trondheim Dokumentarfestival. På begge disse arrangementene ble det også avholdt presentasjoner av kunstnerisk ansvarlig Hans Olav Forsang. Siste utstilling i 2022 ble åpnet i Hamar Kulturhus med åpningsforedrag av nevrolog Torleiv Svendsen. Dette var en innendørs utstilling med varighet ut januar 2023.

Arendalsuka 2022

Hjernerådet var også aktivt deltagende med publikumsrettet aktivitet under hele Arendalsuka. I samarbeid med Flottsenteret på Sørlandet Sykehus, hadde vi bemannet stand i Arendal sentrum. I Kulturkammeret bemannet vi også fotoutstillingen for å være tilgjengelig for besøk fra publikum, medlemmer og samarbeidspartnere. Fotoutstillingen ble også benyttet som møtearena med Stortingrepresentanter som på forhånd var invitert til personlig omvisning, og Hjernerådet hadde svært mange treffpunkt her i løpet av uken. I tillegg var Hjernerådet arrangør for to publikumsrettede arrangementer. Det første ble arrangert på onsdag i Arendal Kino i samarbeid med Oslo Universitetssykehus. Dette var åpningsarrangementet til foto-

Bildet «En levende hjerne» viser hvordan hjernen vår ser ut – rosa og med mange små blodårer. Foto: Catharina Caprino/Fotoprojektet «Hjernen er deg».

Hans-Olav Forsang er kunstnerisk leder av fotoprojektet «Hjernen er deg!». I Hjernerådet er det organisasjonsrådgiver Peggy Ranheim som nå har ansvaret for alt det praktiske rundt prosjektet.

utstillingen «Hjernen er deg!» der Kaja Nordengen, Lasse Philstrøm og Einar August Høgestøl var foredragsholdere. Det andre arrangementet var en feiring av frivilligheten innen hjernehelse på Thon Hotell på torsdag. Arrangementet var et samarbeid med Epilepsiforbundet, MS-forbundet, Norges Parkinsonforbund og CP-foreningen, der vi inviterte publikum, samarbeidsorganisasjoner og politiske representanter til en feiring av frivillig innsats.

Forskningsdagene

Også i 2022 prioriterte vi et publikumsrettet arrangement under forskningsdagene i september. 28. september inviterte vi i samarbeid med Nevrologisk avdeling ved Oslo universitetssykehus og Multipel Sklerose Forskningsgruppen Oslo, til publikumsmøte på Litteraturhuset i Oslo. Temaet var hjernealder, der vi fikk høre spennende innlegg fra Einar August Høgestøl og Irene Voldsbekk med Hanne Flinstad Harbo som konferansier.

Webinar

På våren arrangerte Hjerneverket og Foreningen Rastløse Bein et publikumsrettet webinar. Her fikk seerne møte Bente Bostrøm og Nina Amlie som har rastløse bein, Berit Caroline Egseth som er pårørende, fastlege Lars Tombre og nevrolog Einar Kinge. Programleder var Peggy Ranheim fra Hjerneverkets administrasjon.

Fagdag om hjernehelse og hjernesvulst

2. mai var Hjerneverket invitert som medarrangør av en fagdag om hjernehelse og hjernesvulster, i samarbeid med Hjernesvulstforeningen og Norsk Hjernekreftnettverk. Fagdagen hadde en rekke spennende fag og brukerinnlegg, og en politisk debatt ledet av Hjernesvulstforeningens leder Pål Oraug. Her deltok stortingsrepresentantene Tone W. Trøen (H) og Bård Hoksrud (Frp). Fagdagen ble arrangert i Kreftforeningens Vitensenter.

UTADRETTET INFORMASJONSVIRKSOMHET

Min Hjernehelse

Hjerneverket magasin «Min Hjernehelse» ble for første gang gitt ut i 2021. Etter svært positiv respons satser Hjerneverket på at dette nå er en årlig utgivelse, og magasinet andre utgave kom ut i mai 2022. Magasinet er redigert etter prinsipper om å kombinere personhistorier med fagstoff.

Under Arendalsuka arrangerte Hjerneverket og Oslo universitetssykehus et møte om «Hjernen er deg!» i Arendal kino. Professor Hanne Flinstad Harbo og styreleder i Hjerneverket, Magne Wang Fredriksen, var konferansierer.

Kaja Nordengen og Lasse Philstrøm holdt et dialogforedrag om hjernen i en fullsatt kinosal. Begge jobber med hjerneforskning ved Nevrologisk avdeling på OUS.

Intervjuobjektene er stort sett fra Hjerneverkets medlemsmiljøer. Opplaget ble økt fra året før, til 3500, og ble distribuert til registrerte abonnenter og utvalgte mottakere, samt utdelt på egne arrangementer og under Arendalsuka. Hjerneverket hadde ved utgangen av året over 2500 abonnenter. Både magasinet og tilhørende nettside www.minhjernehelse.no er registrert i Nasjonalbiblioteket med ISSN-nummer.

Podcaster om avhengighet

Hjernerpodden er Hjerneverkets podcastserie der det jevnlig fylles på med nye episoder. I 2022 var det naturlig å lage episoder over Hjernehelsetemats konferansens tema, og det ble derfor utarbeidet 3 nye episoder mot slutten av året. Disse publiseres først i 2023, men følgende episoder var i produksjon ved årsslutt:

1. Hva er avhengighet, og hvordan behandler man det best? – Jørgen Bramness og Espen Arnevik

Klare for fest! Fra venstre: Eva i MS-forbundet, Silja og Maren i Helsedirektoratet og Peggy i Hjerneverket. Sammen feiret vi helsefrivilligheten med et opptog gjennom Arendal sentrum før det ble servert marsipankekake og kaffe på Thon hotel etterfulgt av en flott serie med festtaler. Bak det felles arrangementet sto Hjerneverket, Parkinsonforbundet, CP foreningen, Epilepsiforbundet og MS forbundet.

Årets utgave av Min hjernehelse er nettopp levert i esker fra trykkeriet. Aud Kvalbein og Henrik Peersen blir gjennom magasinet for første gang. Denne gangen var opplaget på 3500 eksemplarer.

2. Hvordan påvirker anabole steroider hjernen? – Astrid Bjørnebekk
3. Hvordan kan man omprogrammere hjernen? – Marte Roa Syvertsen

Nettside, sosiale og digitale medier

Tilstedeværelse digitalt og i sosiale medier er viktig for å nå publikum med informasjon om hjernehelsetilstand og hjernesykdommer. Hjerneverket har gjennom året videreutviklet egne nettsider og lagt en tydeligere publiseringsstrategi i sosiale medier. Facebooksiden vår er bygget opp over flere år med daglige publiseringer og en stabil følgermasse som ved årsslutt hadde passert 30 000. En ny satsning er jevnlig publisering på Instagram, der ønsket er å gi følgerne et innblikk «bak fasaden» og et innsyn i vårt løpende arbeid. På Instagram fikk vi over 1500 følgere i 2022. Twitter er også en relativt nyopprettet kanal for Hjerneverket, der vi forsøker å nå ut med mer politiske budskap eller meningsyttringer. Her fikk vi i overkant av 500 følgere i løpet av året.

I takt med at administrasjonen har blitt styrket, har også kapasiteten til jevnlig nyhetsformidling blitt bedret. Dette har resultert i at Hjerneverket nå også benytter nyhetsbrev aktivt i sitt kommunikasjonsarbeid. I 2022 ble det etablert en fast rutine med nyhetsbrev hver 14. dag til både interne og eksterne følgere. Basert på responsen vi ser i påmeldinger og oppfordringer som står omtalt i nyhetsbrevet, er det tydelig at en stor andel av mottakerne aktivt leser nyhetsbrevene de mottar.

Mediedekning

I 2022 har Hjerneverket lyktes i direkte innsalg av enkeltsaker og kronikker ved flere anledninger. I januar og februar oppnådde generalsekretær å få to kronikker på trykk i Dagens Medisin der begge handlet om å løfte hjernehelsetilstanden. I forbindelse med Hjernehelsetilstandskonferansen ble det publisert en rekke journalistiske saker i både lokale og landsdekkende medier både knyttet til konferansens innhold og tildelingen av hjernehelsetilstandsjournalistprisen. Det samme opplevde vi i forbindelse med fotoutstillingene der lokale medier var i overvekt. Gjennom aktørnettverket for rehabiliteringsreform har også kronikker blitt publisert der Hjerneverket har vært med som avsender. I forbindelse med statsbudsjettbehandlingen i oktober og november fikk vi omtale i flere medier, både egenprodusert og omtale der medlemmer eller samarbeidspartnere gjorde innsalg. Alt i alt har mediedekningen rundt Hjerneverkets arbeid og nedslagsfelt vært god med tanke på de begrensede ressurser vi har til direkte medieinnsalg.

Forskningsleder Erling Tronvik ved Norsk senter for hodepineforskning (NorHEAD) og Laila Mathisen, generalsekretær i Hodepine Norge. Brukerorganisasjonen skal ha en viktig rolle ved senteret, slik at brukerstemmen blir tydelig. (Foto: Henrik Peersen)

FORSKNING

Prosjekter gjennom Stiftelsen Dam

Hjerneverket er søkerorganisasjon for to pågående forskningsprosjekter med finansiering gjennom Stiftelsen Dam. Margrethe Hansen er den første mottakeren i prosjektet «Våk opp! Husk søvn i depresjon» som ble innvilget i 2019. Margrethe Hansen er knyttet til Psykologisk institutt ved Universitet i Oslo. Professor Ulrik Wisløff ved NTNU fikk tilsagn i 2021 til prosjektet «Kan trent blod hjelpe pasientene – og løse Alzheimergåten?» der stipendiaten er Mariana Cecilia Magdalena Meza Vázquez.

Hjerneverket jobber aktivt for å støtte relevante forskningssøknader til Stiftelsen Dam. I 2022 stod Hjerneverket som søkerorganisasjon for 7 søknader. Av disse ble 2 godkjent i prekvalifiseringen hos stiftelsen, men dessverre ingen endelig godkjent. Vi har derimot gjort oss en rekke viktige erfaringer for veiledning av søkere og etablerer stadig bedre rutiner for å sikre best mulig søknader knyttet til hjernerelatert forskning.

CoMorMent

CoMorMent er et fireårig EU finansiert forskningsprosjekt som utforsker komorbiditet knyttet til mental helse og kardiovaskulær sykdom. Hjerneverket er representert som stakeholder

Hjerneverket har fått støtte av Stiftelsen Dam til å prøve ut prosjektet «Økt mestring ved demens – kognitiv rehabilitering» i fire kommuner. Prosjektleder er fagkonsulent og forsker Mona Michelet (til høyre) i Nasjonalt senter for aldring og helse. Hun samarbeider med organisasjonsrådgiver i Hjerneverket, Peggy Ranheim, om gjennomføringen.

i prosjektet. Det avholdes halvårsmøter, stakeholder forum, som er hovedarenaen der Hjerneverket engasjerer seg i forskningen.

NorHEAD

NorHEAD er et forskningssenter for klinisk behandling med finansiering fra Norges Forskningsråd. NorHEAD samler de ledende fagmiljøene på hodepine sykdommer i Norge, på tvers av fagområder. Partnere fra forsknings- og utdanningsinstitusjoner, sykehus, brukerorganisasjoner og næringsliv deltar i senteret. Vi har også omfattende samarbeid med fremtredende internasjonale forskningsmiljøer. Vertskapet for senteret er Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap ved NTNU, og Hjerneverket var i november invitert til åpningsarrangementet for NorHEAD der generalsekretær holdt gratulasjonstale under middagen.

HJERNERÅDETS ØKONOMI

Nøkkeltall fra regnskapet

Hjerneverket hadde i 2022 et positivt driftsresultat på 152 766,- De største inntektspostene er knyttet til tilskudd over statsbudsjettet, hvorav 2 410 000,- tildeles av Helsedirektoratet, og prosjekttilskudd fra Stiftelsen Dam på 2 174 393,- Sistnevnte medbringer en tilsvarende kostnadsside da den største delen av prosjektstøtten tilhører eksterne prosjekter. Av øvrige inntekter bidrar både medlemskontingent, momskompensasjon og støtte fra Orkla Health as til svært viktige frie inntekter som bidrar til å opprettholde driftsforutsetningen

i Hjerneverket. Med bortfall av øremerkede midler over statsbudsjettet for kommende år, som ble offentliggjort i Stortingets budsjettbehandling, er det tydelig at Hjerneverket er økonomisk sårbar og at det fremover vil være viktig å sikre flere stabile inntektskilder.

Årsregnskap 2022 - nøkkeltall

Inntekter	
Medlemskontingent	320 000
Tilskudd/prosjektstøtte	4 545 293
Andre inntekter	1 217 445
Sum driftsinntekter	6 182 738
Kostnader	
Lønnskostnader	2 843 011
Øvrige kostnader	3 188 902
Sum kostnader	6 031 913
Driftsresultat	150 824
Finansinntekter	1 942
Årsresultat	152 766

Årsregnskapet 2022

Etter styrets oppfatning gir det framlagte resultatregnskapet og balansen for regnskapet for 2022 med tilhørende noter, et rettvise bilde av organisasjonens stilling og resultat av virksomheten. Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift legges til grunn ved avleggelse av regnskapet.

Annen informasjon

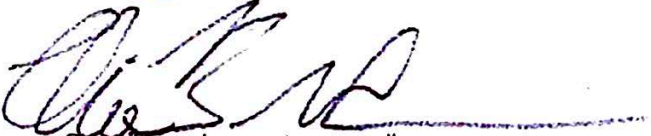
Miljøet: Hjerneverkets virksomhet forurenser ikke naturen og miljøet.

Kjønnsbalanse: Hjerneverket hadde i 2022 tre ansatte ved årsslutt, to kvinner og en mann. Styret består av fire menn og tre kvinner, med lik fordeling i de ledende posisjoner.

Oslo 16. februar 2023

Magne W. Fredriksen, styreleder

Gry Lunde, styremedlem

Clive Bramham, styremedlem

Hanne Jensen, styremedlem

Jeanette Koht, nestleder

Einar Bryne, styremedlem

Ole-Bjørn Tysnes, styremedlem

Henrik Peersen, generalsekretær

OVERSIKT OVER HJERNERÅDETS MEDLEMMER PER 31. DESEMBER 2022

Brukerorganisasjoner

1. ADHD Norge
2. Afasiforbundet i Norge
3. ALS Norge
4. Autismeforeningen i Norge
5. Cerebral Parese-Foreningen
6. Epilepsiforbundet
7. Foreningen Rastløse Bein
8. Hjernerystelsesforeningen
9. Hjernesvulstforeningen
10. Hodepine Norge
11. Hørselshemmedes Landsforbund
12. Landsforeningen for Huntingtons sykdom
13. Landsforeningen For Slagrammede
14. LHL Hjerneslag
15. Multippel Sklerose Forbundet
16. Nasjonalforeningen for folkehelsen
17. Norges Blindeforbund
18. Norges ME-forening
19. Norges Parkinsonforbund
20. Norsk forening for slagrammede
21. Norsk Tourette Forening
22. Personskadeforbundet LTN
23. PTØ Norge
24. Ryggmargsbrokk- og hydrocephalusforeningen – RH-foreningen
25. SANE Norge
26. Søvnforeningen

Faglige interesseforeninger

1. Medisinsk forening for nevrohabilitering
2. NSF's faggruppe for nevrosykepleiere
3. Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening
4. Norsk barnelegeforening
5. Norsk Epilepsiselskap
6. Norsk forening for fysikalsk medisin og rehabilitering
7. Norsk forening for klinisk nevrofysiologi
8. Norsk Forening for Søvnmedisin
9. Norsk hjerneslagforening (NSO)
10. Norsk Hodepineselskap
11. Norsk nevrokirurgisk forening
12. Norsk nevrologisk forening
13. Norsk Nevropsykologisk Forening
14. Norsk nevreradiologisk forening
15. Norsk psykiatrisk forening
16. Norwegian Neuroscience Society

Forskningsgrupper og kompetansemiljøer

1. Bergen Epilepsy Resarch Group (BERG)
2. Bergen fMRI Group
3. FOU-avdelingen, Nevroklinikken, Oslo universitetssykehus
4. Frambu kompetansesenter for sjeldne diagnoser
5. Kavli Institute for Systems Neuroscience (KISN)/ Centre for Neural Computation, Moser-miljøet ved NTNU
6. Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser (NKB)
7. Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME
8. Nasjonal kompetansetjeneste for flåttbårne sykdommer
9. Nasjonal kompetansetjeneste for multipel sklerose
10. Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
11. Nasjonalt senter for optikk, syn og øyehelse
12. NevSom – Nasjonalt kompetansesenter for nevroutviklingsforstyrrelser og hypersomnier
13. NorCP – Norsk kvalitets- og oppfølgingsregister for cerebral parese
14. RHABU regionsenter for habiliteringstjenesten for barn og unge
15. Seksjon for nevrologi, Klinisk institutt 1, Universitetet i Bergen
15. Statped

Behandlingsinstitusjoner

1. Avdeling for nevrohabilitering, Nevroklinikken, Oslo universitetssykehus
2. MS-Senteret Hakadal AS
3. Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse (NBHP)
4. Nevroklinikken, Akershus universitetssykehus
5. Nevrologisk avdeling, Nevroklinikken, Oslo universitetssykehus
6. Signo Conrad Svendsen Senter
7. Spesialsykehuset for epilepsi (SSE), Oslo universitetssykehus
8. Sunnaas sykehus HF
9. Vikersund Bad Rehabiliteringssenter AS